

Cooperation, Claim to Controversy

Case of Water Source Negotiation in Dhulikhel

Kamal Devkota, Kaustuv Raj Neupane, Ngamindra Dahal and Tikeshwari Joshi

10th Apr, 2015

CONTEXT

**Increasing water scarcity in Dhulikhel
- early 80's**

**GTZ (then) work in Bhaktapur/Urban
region**

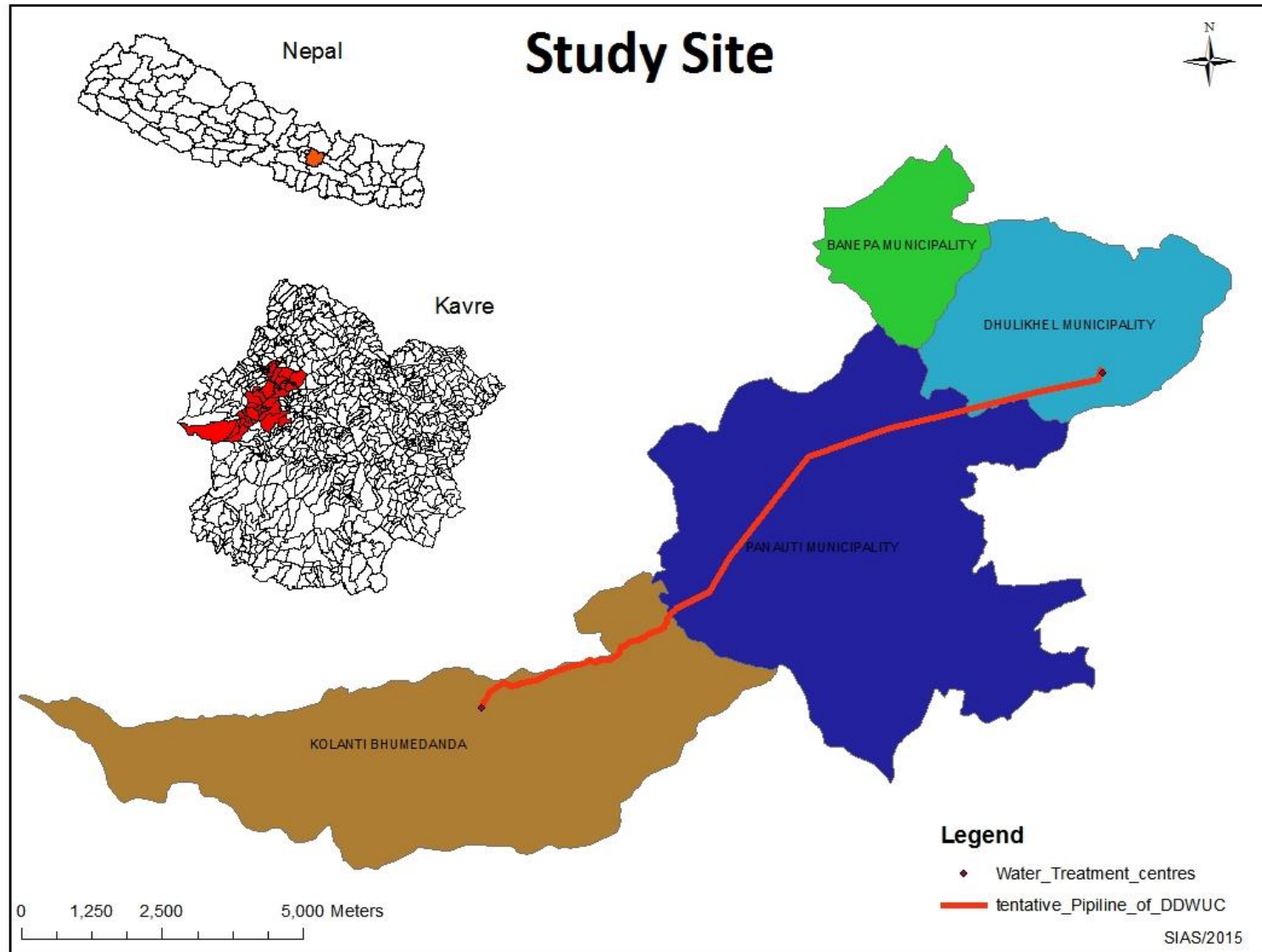
**Dhulikhel Drinking Water Supply
Project 1989- 1994**

**Water source: Khar Stream
Bhumidanda Village Development
Committee, 13.5 Km SW of Dhulikhel.**

**DDWSP- Community managed, best
practiced water supply system in
Nepal.**

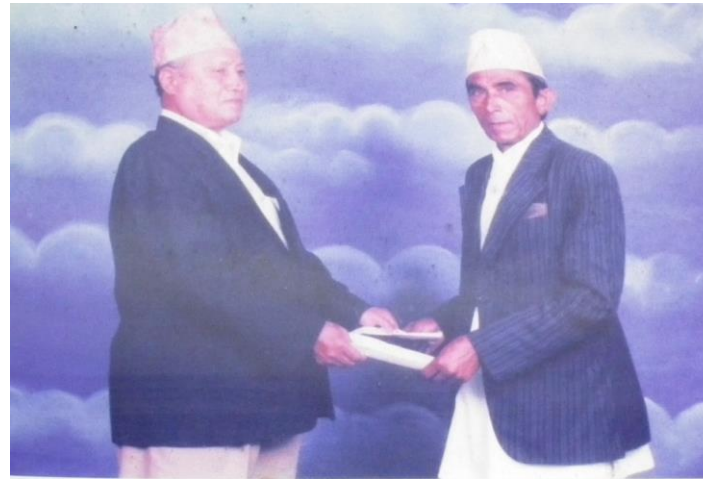

CONTEXT

COOPERATION

Agreement between Upstream (Bhumidanada Village Panchyat) and Down Stream (Dhulikhel Village Panchyat): **July 27 1985.**

Chair: Dhulikhel
Development Board

Chair: Bhumedanda
Village *Panchayat*

Exchange of bilateral agreement between Dhulikhel and Bhumidada.

A school building by Dhulikhel against the water to
from Bhumedanda

COOPERATION

Upstream:

- Water
- Agriculture land for pipeline without Compensation
- Sharing drinking water relation to “Dharma”

Downstream:

- School Building
- Facilitated for different infrastructure development projects like roads , bridges with various government and NGOs.

२. पूर्व केन्द्रकायिका विकास समिति द्वारा स्थापित एक स्थायी रूप से कार्यरत पानी की व्यवस्था व सर्वेक्षण केन्द्रों के लिए निम्नलिखित प्रस्तावित क्षेत्रों में पूर्व केन्द्रकायिका समिति को ।

४. पूर्व केन्द्रकायिका विकास समिति द्वारा स्थापित स्थायी रूप से कार्यरत पानी की व्यवस्था व सर्वेक्षण केन्द्रों के लिए निम्नलिखित क्षेत्रों में ।

५. सर्वेक्षण केन्द्रों की व्यवस्था तथा सर्वेक्षण केन्द्रों के लिए निम्नलिखित क्षेत्रों में पानी की व्यवस्था स्थापित करनी ।

संस्थापक अध्यक्ष
श्री. राजेश कुमार शर्मा
मुख्यालय - अजमेर
प्रधान सचिव
मुख्यालय - अजमेर
दिनांक: २०२१/११/२०

श्री. राजेश कुमार शर्मा
मुख्यालय - अजमेर
मुख्यालय - अजमेर
दिनांक: २०२१/११/२०

CHANGE IN CONTEXT

**Political
Movements/
Transition**

**Political
Fragmentation**

**Absence of
Elected Local
Government**

**New
Generation in
Decision
Making**

**Socio Political
Awareness**

**Kavre Valley
Integrated
Drinking Water
Project**

**Rapid
Urbanization**

**Increased
Water
Demand(Up/
Down Stream)**

**Decreased
Water Sources**

CLAIMS

Upstream:

- Emergence of interest groups
- हाम्रो स्रोत हाम्रै अधिकार
- Higher compensation for the development of Bhumedanda
- Easy access to scholarship in KU and Treatment in Dhulikhel Hospital

Down Stream:

- Water Resource Act 1992 – Drinking water at first priority
- Delivery of sufficient compensation
- Who is the authentic negotiator? How to make the negotiation legitimate?

CONTROVERSY

७. जलस्रोत उपयोगको प्राथमिकताक्रम : (१) जलस्रोतको उपयोग गर्दा साधारणतया देहायको प्राथमिकताक्रम अनुसार गर्नुपर्नेछ :-

- (क) खानेपानी र घरेलु उपयोग,
- (ख) सिंचाइ,
- (ग) पशुपालन तथा मत्स्यपालन जस्ता कृषिजन्य उपयोग,
- (घ) जलविद्युत,
- (ङ) घरेलु उद्योग, औद्योगिक व्यवसाय तथा खानीजन्य उपयोग,
- (च) जल यातायात,
- (छ) आमोद प्रमोदजन्य उपयोग,
- (ज) अन्य उपयोग ।

Water Resource Act-1992

- Policy Provisioning-- *Water Resource Act 1992/FPIC– UNDRIP*

República
Tuesday, November 25, 2014

Whose water?

The process of negotiations between the up and down stream communities should be chalked out

Kamal Devkota

demand of water in small towns is high due to rapidly increasing population. Existing sources are not sufficient for everyone. People are compelled to move to surrounding regions in search of alternative sources. Once it is found, several obstacles come in the way.

However, the DWRC rarely meets as members are usually busy with their own assignments. Sometimes meetings are not held for more than six months. In this case, a water user committee has to wait an extra six months stalling the prospect of tapping new sources.

Many people residing around sources of water and

posed to supply safe drinking water from the source at Bhume Danda to Dhulikhel, Banepa and Panauti municipalities is also facing similar demands and challenges.

Due to political vacuum at the local level and no clear policy provisions to deal with stalemates, uncertainty over legitimacy and authority to transact and

CONTROVERSY

- Legitimacy of negotiation
- Overlapping agreements
- Proper use of revenue – Upstream

राजनीतिक खिचातानीले आयोगनाको काममा विलम्ब

■ मधुसूदन विमलसिन्हा

काभ्रेपलाञ्चोक, काठमाडौं १३ गते। काभ्रे उपत्यका एकीकृत स्वामिपानी आयोगना राजनीतिक खिचातानी र विरोधका कारण तालिकाको समयमा पूरा नहुने भएको छ।

आयोगना सुरु गरिएको १४ महिना बिताइसकदा समेत आयोगनाको आधा काम पनि पूरा हुनसकेको छैन।

मुहानको विवाद र पानी नगरपालिकाको केही स्थानहरूमा पाइप लाइनको सबै छुट भई बर्षाले आयोगनालाई प्रभाव पारेको कारण आयोगना ढिलाइ भएको हो। आयोगनाका प्रमुख कोषनाथ अधिकारी भन्छन्, 'आयोगना ढिलाइ भएको हो तर हामी केही समय धरि गरेर आयोगनालाई पुगिमा दिरौं छाड्छौं अधिकाराले खिचातानी मिलाइसकेको छ अब काम तीव्ररूपमा अगाडि बढाउँछौं।'

आयोगनाले सन् २०१४ जून भित्रमा नगरवासीहरूको घरघरमा पानी ल्याइसक्ने आयोगनाले बताए पनि निर्माणका लागि ठेक्का प्रारम्भको चिनियाँ कम्पनी निज्जुबो निज्जुबो इन्टरनेसनल कम्पनीले बनेघा र भुलिसेलसमा

विजयबल दयाङ्गी बनाए पनि पानी नगरपालिका र मुहान रहेको मुमिडाँडा गाविसमा अझै पनि कुनै काम सुरु गरिएको छैन।

हालमा १९ बुँदे माग पूरा नभइन्जेल हामी पानी ल्याने दिँदैनौं कलाती मुमिडाँडा नागरिक सरोकार समाजका अध्यक्ष दिलबहादुर केसीले भन्छन्, 'पानी बेचेर हावां क्षेत्र मरुभूमि पार्न चाँदनी, हामी आयोगनाबाट प्रभावित जनताको १९ बुँदे माग जबसम्म पूरा हुँदैन तबसम्म आयोगना लान दिँदैनौं।'

आयोगनाले हालसम्म ३९ करोड ९५ लाख रूपैयाँ खर्च गरिसकदा समेत हालसम्म पानीको मुहान मुमिडाँडा गाविस र पानी नगरपालिकाका कुनै पनि काम सुरु गरिएको छैन।

पहिलो चरणअन्तर्गत विभिन्न स्थानहरूमा विजयभलबं दयाङ्गी बनाउने कार्य सुरु गरिमा भएका बनेघा र भुलिसेल विकास शिबिर बढाउनुहुन्छ। 'राजनीतिक खिचातानी र स्थानिक विरोधका तहहले गर्दा आयोगना पछाडि धकेलिएको हो यो पनि मेलम्ची स्वामिपानी आयोगना जस्तै हुने भयो, उहाँले भन्छन्।

'काम सुरुवात भएको छ केवल पानीको

पाइपलाइन विवरण छुट्टैको ठाउँहरूमा सर्वे गरेर काम गरिरहेको छौं एकीकृत स्वामिपानी आयोगनाका अध्यक्ष अशोक ब्यञ्जुले भन्छन्, 'आयोगना जुन गतिमा जानुपर्ने हो त्यो गतिमा गएको छैन तर समय अर्थात् समाप्त भए पनि आयोगनाको समय धेरै प्रावधान रहेकाले समय धेरै भए पनि आयोगना सुरु गर्न छौं।'

यत्न मुहान रहेको रंगी खोलाको किनारा सार्वजनिक ठाउँहरूमा आयोगनाको विरोधमा भिने लेखन र विज्ञापनहरू टाँसिएका छन्।

मुमिडाँडा र कुशादेवी गाविसका मुहानदेखि पानीको रास्ता देवीस्थान डाँडासम्म मुख्य पाइपलाइन १० किलोमिटर बिचुरपार प्रतिसकेन्द्र ७७ लिटर पानी खनाले तीनवटै

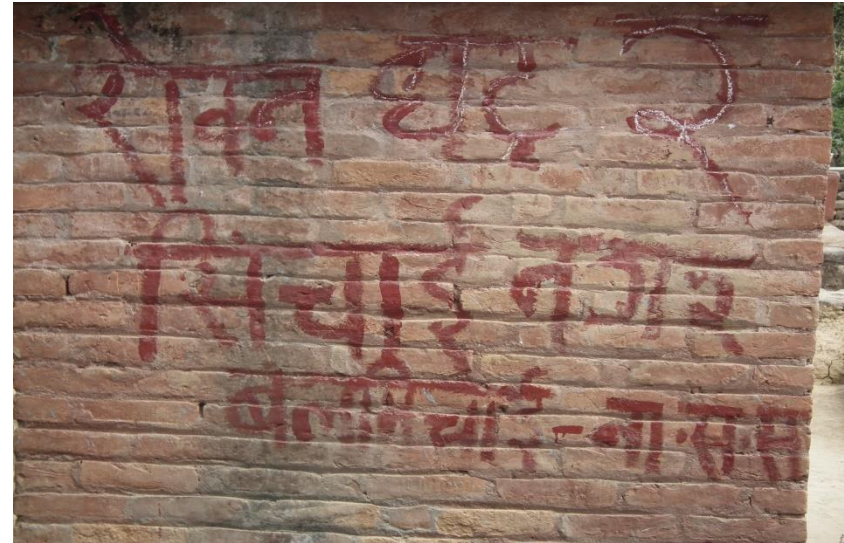
नहरमा ९५ हजार २९९ मिटर पाइप बिचुरपारको छ। तीनै नगरपालिकाका ६६ किलो ९०९ नगरवासीलाई २४ घण्टा स्वामिपानी ल्याउने दायो आयोगनाले गर्दै आएको छ।

बनेघा-पानी-भुलिसेल नगरपालिकाले स्वामिपानीको छुट्टाछुट्टै आयोगना सञ्चालन गर्न लागदा लागत बढी लाग्ने भन्दै एडीबीले संयुक्त आयोगना स्वरूप काय

एकीकृत स्वामिपानी आयोगनामा तीनवटा नगरपालिकाहरूको एसियाली विकास बैङ्कको सहयोगमा सम्झौता गराएको थियो। आयोगनाको कुल लागत ८८ करोड अनुमान गरिएको र नगर विकास कोषबाट ऋणबाट ३५ प्रतिशत, नेपाल सरकारको अनुदान रकम २० प्रतिशत, स्थानीय सहभागिताबाट १५ प्रतिशत र एसियाली विकास बैङ्कको ३० प्रतिशत आर्थिक सहयोगमा चाँडोनाको निज्जुबो निज्जुबो इन्टरनेसनल कम्पनीले ठेक्का लिएको थियो।

आयोगनाको कलाती मुमिडाँडा र कुशादेवी गाविसका ५ मुहानबाट प्रतिसकेन्द्र ७७ लिटर पानी ल्याउने भएपछि स्वामीपानीले विरोध सुरु गरेका हुन्। खोला सुक्ने जलचर प्राणी, सिँचाई, स्वामिपानी, पानी छुट र खातालगायत प्रातिकूल असर पर्ने भन्दै आयोगनाका आवाजको १९ बुँदे माग पूरा गर्नुपर्ने भन्दै आयोगनाको विरोध गरिरहेका छन्।

पानी नगरपालिकाका स्थानीय पानीको असमान वितरण भएको भन्दै जनसुब्ब्या र भुलिसेल आभारमा पानी वितरण गर्नुपर्ने माग राख्दै आयोगनाको विरोध गर्दै आएका हुन्।

WAY FORWARDS

- **Deliberative platform**
- **Multiple stakeholder forum**
- **Payment for watershed services**
- **Clear policy provision**

THANK YOU